

EVROPSKÁ KOMISE

*V Bruselu dne 09.03.2017
C(2017) 1558 final*

*Pani Dana Váhalová
předsedkyně výboru
pro evropské záležitosti
Poslanecké sněmovny
Sněmovní 4
118 26 PRAHA 1*

*kopie: Pan Jan HAMÁČEK
předseda
Poslanecké sněmovny
Sněmovní 4
118 26 PRAHA 1*

Vážená paní předsedkyně,

Komise by chtěla poděkovat Poslanecké sněmovně za její odivodněné stanovisko k návrhu na přepracování nařízení Dublin III (COM(2016) 270 final) a za její stanovisko k návrhu nařízení o Agentuře Evropské unie pro azyl a o zrušení nařízení (EU) č. 439/2010 (COM(2016) 271 final) a k návrhu nařízení o zřízení systému Eurodac (COM(2016) 272 final).

V dubnu 2016 Komise ve sdělení „Zlepšit společný evropský azylový systém a zdokonalit zákonné možnosti“¹ stanovila priority strukturální reformy společného evropského azylového systému a dne 4. května 2016 a 13. července 2016 představila dva soubory návrhu na reformu společného evropského azylového systému. Návrh, na který se ve stanovisku odkazuje, je součástí prvního balíčku legislativních opatření² navržených v zájmu humánnější, spravedlivější a komplexnější evropské azylové politiky, jakož i lépe řízené politiky migrace.

¹ COM(2016) 197 final.

² COM(2016) 270, 271 and 272 final.

Komisi těší, že Poslanecká sněmovna ve svém stanovisku schvaluje iniciativy z uvedených návrhů, jejichž cílem je zlepšit celkové fungování dublinského systému – i v případě zvýšeného přílivu žadatelů o mezinárodní ochranu, dále posílit mandát Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) a reformovat systém Eurodac tak, aby se odrazovalo od zneužívání systému a předcházelo druhotnému pohybu osob (tzv. azylové turistice).

Zároveň Komise lituje, že Poslanecká sněmovna odmítá návrh přeměny úřadu EASO na plnohodnotnou agenturu EU i navrhovaný korekční přidělovací mechanismus podle nového dublinského nařízení, který má řešit nevyváženou zátěž členských států, a že podle ní tyto návrhy nejsou v souladu se zásadou subsidiarity. Komise vítá, že má tuto příležitost detailněji objasnit zpochybnuté body svých návrhů, a dovoluje si Poslaneckou sněmovnu upozornit na přílohu tohoto dopisu.

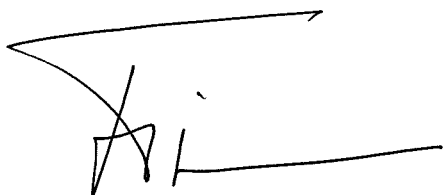
Komise by chtěla zdůraznit, že rozsáhlý a nekontrolovaný příliv migrantů a žadatelů o azyl v roce 2015 odhalil nedostatky v koncepci a provádění společného evropského azylového systému, zejména nedostatky ustanovení dublinského nařízení. Je třeba, aby se rychleji určil členský stát odpovědný za posouzení žádosti o azyl a aby se odpovědnost rozdělila mezi členské státy spravedlivě. Podle současných pravidel jsou nejvíce zatíženy členské státy prvního nelegálního vstupu a těchto několik málo členských států neslo v roce 2015 v podstatě největší zátěž. Spravedlivé sdílení odpovědnosti mezi členskými státy v souladu se zásadou solidarity a spravedlivého sdílení odpovědnosti a zajištění správného a účinného používání dublinského systému, a to i v krizových obdobích, jsou ze své podstaty záležitosti přeshraniční. Komise je proto přesvědčena, že navrhovaný přístup je pro dosažení těchto cílů nutný a přiměřený. Žádný z členských států těchto cílů nedosáhne sám na vnitrostátní úrovni, proto je třeba řešit je na úrovni Unie.

V souvislosti s námitkou Poslanecké sněmovny ohledně posílení pravomocí Agentury Evropské unie pro azyl pokud jde o monitorování, Komise věří, že navrhovaný monitorovací mechanismus vychází z úzké spolupráce s členskými státy. Komise je toho názoru, že pokud bude agentura akceschopnější a stane se odborným centrem pro otázky azylu, bude mít dobrou pozici pro pomoc členským státům v určování jejich potřeb i v řešení jakýchkoliv nedostatků v jejich azylových systémech pomocí monitorovacích mechanismů. Komise je potěšena, že měla možnost objasnit, že návrh na zřízení Agentury Evropské unie pro azyl neovlivňuje příslušnost členských států rozhodovat o konkrétních žádostech.

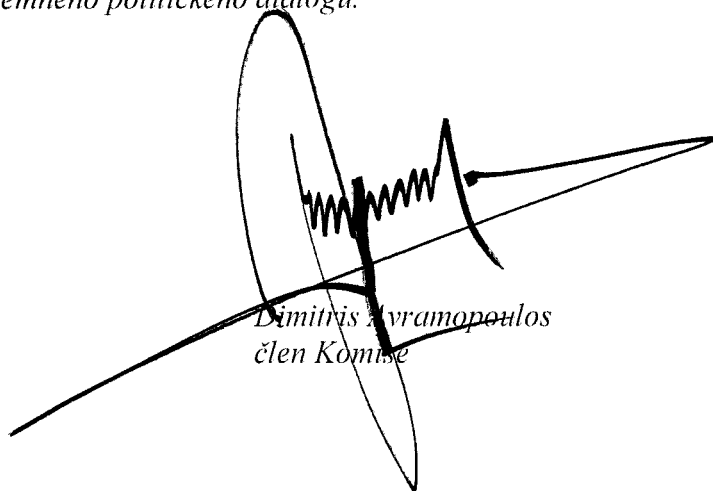
Dne 15. prosince 2016 dospěla Evropská rada k závěru, že „společným cílem zůstává i nadále účinné uplatňování zásady odpovědnosti a zásady solidarity. Úsilí, které bylo v průběhu posledních měsíců soustavně věnováno přezkumu společného evropského azylového systému, poukázalo na několik oblastí sblížení, přičemž v jiných oblastech je zapotřebí další činnosti. Rada se tedy vyzývá, aby na základě již vykonané práce v tomto úsilí pokračovala s cílem dosáhnout v průběhu nastupujícího předsednictví v otázce azylové politiky EU konsensu“. V souladu s těmito závěry vyzvala Evropská rada maltské předsednictví, aby zahájilo intenzivní bilaterální jednání s členskými státy, s cílem sblížit se před ukončením předsednictví v základních bodech revidovaného dublinského nařízení. Tento cíl Komise podporuje.

Komise doufá, že podané vysvětlení je dostatečnou odpovědí na připomínky Poslanecké sněmovny, a těší se na pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'F' followed by 'Timmers' and a horizontal line extending to the right.

*Frans Timmermans
první místopředseda*

A handwritten signature in black ink, featuring a large, looped 'D' followed by 'Avramopoulos' and a long horizontal line extending to the right.

*Dimitris Avramopoulos
člen Komise*

PŘÍLOHA

Komise pečlivě posoudila všechna témata, která Poslanecká sněmovna uvedla, a ráda by poskytla následující vysvětlení.

K návrhu na přepracování nařízení Dublin III:

Nejprve by Komise chtěla zdůraznit, že pokud jde o názory vyjádřené Poslaneckou sněmovnou, podle níž Komise neměla navrhnout nový strukturální přidělový systém, ale spíše nouzová opatření podle čl. 78 odst. 3 SFEU, nebyla by taková dočasná opatření přiměřenou reakcí na stávající migrační situaci. Komise se úmyslně rozhodla nepoužít čl. 78 odst. 3 SFEU, protože stávající situace ukázala strukturální nedostatky dublinského systému, tedy také potřebu vytvořit udržitelný a spravedlivý systém pro určení členského státu příslušného pro žadatele o azyl, který nebude pouhým provizorním opatřením pro krizové situace a neomezí se jen na krátkodobé reakce v krizových obdobích. Rozhodnutí o relokaci, jež byla Radou přijata v reakci na krizovou situaci v Řecku a v Itálii³, budou platit až do září 2017. Jedná se o dočasnou, ad hoc a neodkladnou reakci na situaci v těchto dvou členských státech, které zaznamenaly nebývalý příliv migrantů a kterým mělo být částečně ulehčeno od této zátěže tím, že se příslušnost pro některé žadatele o azyl přesune z Itálie a Řecka na jiné členské státy. Komise o provádění těchto rozhodnutí pravidelně podává zprávy, nejnověji v Osmé zprávě o relokaci a přesídlování ze dne 8. prosince 2016 (COM(2016) 791 final).

Vzhledem k velmi nerovnoměrnému rozdělení žadatelů o azyl mezi členské státy a k celkové neefektivnosti dublinského systému dospěla Komise k závěru, že migrační situace vyžaduje řešení přesahující minimální normy pro poskytování dočasné ochrany, jak je stanoví směrnice 2001/55/ES. Směrnice se nezabývá dostatečně všemi situacemi hromadného přílivu migrantů, protože jí chybí povinný mechanismus solidarity. Směrnice je právním rámcem, který umožňuje přiznávat práva skupině osob, jež přicházejí spontánně hromadně nebo na základě humanitární evakuace, ale neexistuje mechanismus, který by tyto osoby rozdělával mezi členské státy.

Návrh na přepracování dublinského nařízení tyto strukturální nedostatky řeší tak, že navrhuje zlepšení a vytvoření udržitelného a spravedlivého systému k určování členského státu odpovědného za žadatele o azyl. Základní pravidla dublinského nařízení i kritéria pro určování odpovědného členského státu zůstanou stejná. Návrh má nicméně dublinské postupy zjednodušit a vytvořit nový korekční přidělovací mechanismus k řešení nepřiměřeného tlaku na azylový systém členských států, a to dříve, než bude daný členský stát ve stavu nouze. Navrhovaný přidělovací mechanismus je kompromisem, který má zahrnovat různé pozice členských států, ale zároveň i zachovat povinnost ochrany osob, jež potřebují mezinárodní ochranu. Tento korekční přidělovací mechanismus zajistí s ohledem na zásadu solidarity udržitelné a spravedlivé sdílení odpovědnosti mezi členskými státy tak, aby žádný členský stát nemusel čelit nepřiměřenému tlaku na svůj azylový systém.

Podle čl. 78 odst. 2 písm. e) SFEU přijímají Evropský parlament a Rada opatření týkající se společného evropského azylového systému, který obsahuje mimo jiné kritéria a mechanismy

³ Rozhodnutí Rady 2015/1523 ze dne 14. září 2015 a rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015.

pro určení členského státu příslušného pro posouzení žádosti o azyl nebo doplňkovou ochranu. Z tohoto ustanovení vychází jak stávající nařízení Dublin III (EU) č. 604/2013, tak i návrh na přepracované znění. Navrhovaný přidělovací mechanismus je jedním ze způsobů, jak rychle určit příslušný členský stát, zejména pokud přijde velký počet žadatelů o azyl, což by jednotlivý stát vystavilo nepřiměřenému tlaku. Článek 78 je rovněž třeba chápat ve spojení s článkem 80 SFEU, který zdůrazňuje, že politiky Unie, včetně azylové politiky, se řídí zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědností mezi členskými státy, a to i na finanční úrovni. Článek o finanční solidaritě vychází z předpokladu, že solidarita mezi členskými státy je povinnost. Členské státy, jež se v daném roce rozhodnou, že se přidělovacího mechanismu neúčastní, mají namísto toho přispět jiným způsobem, finančně.

Návrh je třeba chápat v souvislosti s dalšími návrhy Komise⁴, protože smyslem těchto návrhů je zabránit druhotným pohybům osob. Komise zohlednila u navrhovaného přidělovacího mechanismu zkušenosti získané při uplatňování rozhodnutí Rady 2015/1523 a 2015/1601: zrušila 75% míru uznaných žádostí o azyl a změnila mechanismy, u nichž se ukázalo, že je lze těžko uplatnit. Aby mechanismus fungoval, musí se uplatňovat jasná pravidla, jež uleví státům, které jsou pod tlakem, a zajistí spravedlivé rozdělení zátěže mezi všechny členské státy. Proto se navrhuje, aby se korekční přidělovací mechanismus automaticky spustil, jakmile členský stát dosáhne 150 % svého spravedlivého podílu, který se určí podle velikosti populace a hrubého domácího produktu (HDP). Obě kritéria zohledňují možnosti členských států, protože odrážejí možnost integrace a poskytnutí nutných zdrojů.

⁴ COM(2016) 465, 466, 467 a 468 final.